

Utvärdering av Huddinge kommuns samordnade preventionsarbete riktat mot barn och unga 2020

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
1. Inledning och bakgrund.....	5
2. Uppdrag och syfte.....	5
2.1 Avgränsning.....	5
3. Metod och material.....	6
4. Kartläggning av nuläge.....	6
4.1 Samkraft.....	6
4.2 Huddinges preventionspaket och den strategiska preventionsgruppen.....	7
4.3 Andra samverkansforum för prevention riktat mot barn och unga i Huddinge.....	7
4.4 Övriga samverkansinsatser.....	10
5. Omvärldsbevakning.....	10
5.1 Västerås stad.....	10
5.2 Malmö stad.....	11
5.3 Örebro kommun.....	12
5.4 Reflektioner omvärldsbevakning.....	14
6. Sammanställning av intervjuer.....	14
7. Analys.....	18
7.1 Inledning.....	18
7.2 Ny organisation för att minska personberoendet och öka hållbarheten.....	18
7.3 Preventionsarbetets organisatoriska tillhörighet.....	19
7.4 Tydligare styrning och ledning.....	22
7.5 Samordning och strategiskt preventionsarbete.....	24
7.6 Kartläggning, mål och uppföljning.....	25
7.7 Något om områdes- och sakfrågebaserat preventionsarbete.....	26
8. Slutsatser och rekommendationer.....	26
• Avvecklande av Samkraft.....	27
• Ny organisation för att samordna preventionsarbetet riktat mot barn och unga.....	27
• Övriga rekommendationer.....	28

Sammanfattning

Samkraft startade som ett projekt 2008 och blev en ordinarie verksamhet från hösten 2009 med syfte att förebygga psykisk ohälsa, missbruk och kriminalitet bland barn och unga i Huddinge. Verksamheten bedrivs i samarbete mellan Huddinge kommun och lokalpolisområde Huddinge.

I Mål och budget 2020 framgår under målet God omsorg om individen bland annat följande: *”Det samlade preventionsarbetet i Huddinge förverkligas genom samverkan mellan samtliga förvaltningar och nämnder. En politisk styrgrupp för preventionsarbetet samt för Samkrafts arbete ska införas för att rapportera av projekt och resultat, samt prioritera insatser. Utbildningsnämnderna, socialnämnden samt kultur- och fritidsnämnden har ett tydligt uppdrag att samverka i Samkraft tillsammans med lokalt polisområde. Formerna för Samkraft ska utvärderas och ses över för att optimalt passa in i det övergripande preventionsarbetet.”*

Vid ett möte den 12 september 2019 med de kommunala företrädarna i styrgruppen för Samkraft och den strategiska preventionsgruppen beslutades att berörda chefstjänstemän behöver vara proaktiva och presentera förslag till den politiska grupperingen kring hur ovan nämnda utvärdering och översyn ska gå till. Deltagarna i mötet enades om att det är viktigt att se till helheten för det samordnade preventiva arbetet riktat mot barn och unga samt deras föräldrar, inte bara på Samkraft.

Med anledning av detta beslutades att en utvärdering skulle genomföras första kvartalet 2020 för att lämna förslag på hur det samordnade preventionsarbetet riktat mot barn och unga kan förbättras med fokus på organisering och styrning.

I utvärderingen redovisas och analyserar insamlat material från genomförd kartläggning, omvärldsspaning, intervjuer med styrgruppen för Samkraft och den strategiska preventionsgruppen samt företrädare för miljö- och bygglovsförvaltningen.

Sammantaget kan konstateras att den organisation som finns i nuläget för att samordna preventionsarbetet riktat mot barn och unga behöver förändras för att bättre svara mot behoven som finns och för att kunna driva preventionsarbetet framåt.

Flera brister har framkommit och påtalats i denna utvärdering som bör tas omhand och åtgärdas för att skapa en mer tillfredsställande organisation för preventionsarbetet riktat mot barn och unga.

Utvärderingen har inspirerats av hur andra kommuner valt att organisera sitt preventionsarbete samtidigt som analysen gjorts med beaktande för hur Huddinge kommun är organiserat, för att kunna presentera förslag på förändringar som ska vara hållbara och effektiva för Huddinge kommun.

Rekommendationerna som presenteras nedan ämnar på olika sätt bidra till en tydligare styrning, bättre struktur, mindre personberoende/personaltung organisation som aktivt och målinriktat kan upprätthålla, utveckla och driva på samordningen av preventionsarbetet i Huddinge kommun.

Utifrån dessa slutsatser och genomförd analys lämnas följande rekommendationer för det samordnade preventionsarbetet riktat mot barn och unga i Huddinge kommun:

Avvecklande av Samkraft

- Mot bakgrund av vad som framkommit i denna utvärdering föreslås befintlig organisation för Samkraft avvecklas.
- Nuvarande samverkansöverenskommelse för Samkraft, som ingåtts med lokalpolisområde Huddinge, föreslås upphöra i samband med att Samkraft avvecklas.

Ny organisation för att samordna preventionsarbetet riktat mot barn och unga

- Ansvar för det samordnade preventionsarbetet kan fortsatt ha sin organisatoriska tillhörighet centralt på kommunstyrelsens förvaltning, alternativt förflyttas till en av fackförvaltningarna.
- Det samordnade preventionsarbetet föreslås ledas av en styrgrupp bestående av representanter från kommunstyrelsens förvaltning, barn- och utbildningsförvaltningen, gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen.
- En eller flera preventionssamordnare bör inrättas för att hålla ihop och samordna preventionsarbetet.
- Budgeten för Samkraft bör fortsatt avsättas för att finansiera samordningen av preventionsarbetet riktat mot barn och unga, bland annat för finansiering av preventionssamordnarnas tjänster och för att genomföra preventiva insatser för barn och unga.

Övriga rekommendationer

- Preventionsarbetet behöver ytterligare kartläggas avseende barn och ungas situation för att utstaka mål, inriktning och fokus för preventionsarbetet som följs upp kortsiktigt och långsiktigt.
- Det samordnade preventionsarbetet riktat mot barn och unga föreslås anlägga ett (geografiskt) områdebaserat angreppssätt som ser till behoven och förutsättningarna som finns i kommunens olika områden.

1. Inledning och bakgrund

Samkraft startade som ett projekt 2008 och blev en ordinarie verksamhet från hösten 2009 med syfte att förebygga psykisk ohälsa, missbruk och kriminalitet bland barn och unga i Huddinge. Verksamheten bedrivs som ett samarbete mellan Huddinge kommun och lokalpolisområde Huddinge. Arbetet inom Samkraft styrs av en samverkansöverenskommelse mellan parterna. Den senaste tecknades 2019 och gäller tills vidare.

Under 2017 initierade styrgruppen för Samkraft projektet ”Samordna preventionsarbetet inom kommunen”, som pågick perioden februari 2018 till mars 2019. Projektet utmynnade i att kommunens ledningsgrupp i april 2019 beslutade att tillsätta en kommunövergripande strategisk preventionsgrupp (SPG) och att den skulle ha samma styrgrupp som för Samkraft.

I Mål och budget 2020 framgår under målet God omsorg om individen bland annat följande: *”Det samlade preventionsarbetet i Huddinge förverkligas genom samverkan mellan samtliga förvaltningar och nämnder. En politisk styrgrupp för preventionsarbetet samt för Samkrafts arbete ska införas för att rapportera av projekt och resultat, samt prioritera insatser. Utbildningsnämnderna, socialnämnden samt kultur- och fritidsnämnden har ett tydligt uppdrag att samverka i Samkraft tillsammans med lokalt polisområde. Formerna för Samkraft ska utvärderas och ses över för att optimalt passa in i det övergripande preventionsarbetet.”*

Vid ett möte, den 12 september 2019, med de kommunala företrädarna i styrgruppen för Samkraft och den strategiska preventionsgruppen beslutades att berörda chefstjänstemän behöver vara proaktiva och presentera förslag till den politiska grupperingen kring hur ovan nämnda utvärdering och översyn ska gå till. Deltagarna i mötet enades om att det är viktigt att se till helheten för det samordnade preventiva arbetet riktat mot barn och ungdomar samt deras föräldrar, inte bara på Samkraft.

Med anledning av detta beslutades att en utvärdering skulle genomföras under första kvartalet 2019 för att lämna förslag på hur det samordnade preventionsarbetet riktat mot barn och unga kan förbättras med fokus på organisering och styrning.

2. Uppdrag och syfte

Syftet med utredningen är att ge väl underbyggda förslag på hur organiseringen och styrningen av det samordnade preventiva arbetet i Huddinge kommun som riktar sig till barn och unga kan förbättras. Inriktningen är att skapa en hållbar organisation som inte blir alltför personberoende.

2.1 Avgränsning

Utvärderingen omfattar endast det samordnade preventiva arbetet som bedrivs inom kommunen och som kommunen har möjlighet att påverka formerna för. Därtill avgränsas utvärderingen till organiseringen och styrningen av samverkan, som berör minst två av kommunens förvaltningar, i det preventiva arbetet som riktar sig till barn och unga.

3. Metod och material

För denna utvärdering har inläsning gjorts av dokumentation och material som finns över kommunens preventiva arbete riktat mot barn och unga. Relevanta delar redovisas eller refereras till i denna utvärdering.

Materialet till utvärderingen består därtill av en kartläggning, intervjuer och en omvärldsbevakning.

Kartläggning har gjorts av befintliga forum för samverkan, mellan minst två av kommunens förvaltningar, i det preventiva arbetet som riktar sig till barn och unga.

Semistrukturerade intervjuer har genomförts med samtliga representanter i Samkrafts styrgrupp samt med representanter för miljö- och bygglovsförvaltningen inom områdena för tillsyn av alkohol och tobak samt utemiljöer. Intervjuerna har utgått ifrån ett antal tematiska frågor.

Omvärldsbevakningen redovisar tre olika kommuners samverkansorganisation för samordning av preventionsarbete riktat mot barn och unga. Kommunerna har valts ut då de på flera sätt är jämförbara med Huddinge och därför ansetts relevanta att ha med för inspiration och jämförelse.

Det insamlade materialet har analyserats utifrån det ovan angivna syftet som sedermera utmynnat i ett antal rekommendationer och förslag på åtgärder för hur preventionsarbetet riktat mot barn och unga i Huddinge kommun kan utvecklas, effektiviseras och förbättras.

4. Kartläggning av nuläge

4.1 Samkraft

En betydande del av preventionsarbetet riktat mot barn och unga finns organiserat inom ramen för Samkraft. För Samkraft finns en styrgrupp med representanter från kommunstyrelsens förvaltning, barn- och utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen, socialförvaltningen och lokalpolisområde Huddinge. Styrgruppen träffas kontinuerligt sex-åtta gånger per år.

För att leda, samordna och utveckla arbetet finns en utvecklingsledare som är placerad på kommunstyrelsens förvaltning.

Därtill finns sju olika samkraftsteam¹ som träffas fem till sex gånger per år för att planera arbetet i Samkraft utifrån den samverkansöverenskommelse som finns mellan kommunen och lokalpolisområde Huddinge. Under de senaste åren har flera av teamen varit inaktiva då det varit svårt att få fram en ny ordförande när någon slutat.

Samkraft har för 2020 en budget på 3 miljoner kronor. Årets budget bekostar administration/löner, projekten Mitt 143 och värdegrundsarbete på Glömstaskolan samt utvecklingsmedel.

¹ Ett förskoleteam, fem grundskoleteam samt ett gymnasieteam.

För Samkraft finns även en nyinrättad politisk referensgrupp bestående av två kommunalråd och ett oppositionsråd. Gruppen inrättades i början av 2020.

4.2 Huddinges preventionspaket och den strategiska preventionsgruppen

Under 2019 gjordes en utredning om kommunens preventionsarbete som utmynnade i framtagandet av ett förslag till preventionspaket för Huddinge kommun. För att upprätthålla preventionsarbete beslutades även att det skulle bildas en strategisk preventionsgrupp (SPG) som skulle svara under samma styrgrupp som den som finns för Samkraft.

SPG-gruppen etablerades i april 2019 efter beslut i kommunkoncernens ledningsgrupp utifrån rekommendationer i slutrapporten för projektet Samordna preventionsarbetet i kommunen. SPG-gruppen ska verka för att samordna, synliggöra, tillgängliggöra, effektivisera och förbättra samtliga preventionsinsatser som finns inom kommunen. Gruppen har under hösten 2019 tagit fram verktygslådor som ska vara ett stöd för verksamheterna i preventionsarbetet samt en preventionskarta över insatser och resurser som finns inom Huddinge kommuns organisation eller geografiska område.

Därtill finns uttalat att SPG ska samverka med Samkraft genom Samkraftsteamerna och för att nå en ökad trygghet och minskad brottslighet i Huddinge kommun ska SPG även samverka nära den operativa samverkansgruppen (OSG) som närmare beskrivs i avsnitt 4.3.

Relativt tidigt kunde dock konstateras att de personella resurserna som var tänkt att ingå i SPG drastiskt krympte på grund av organisatoriska förändringar. Gruppen har därför inte kunnat vara aktiv på det sätt som det var tänkt från början.

4.3 Andra samverkansforum för prevention riktat mot barn och unga i Huddinge

I Mål och budget 2020 formuleras prioriteringar för alla nämnder om ett förebyggande arbete inom flera områden som till exempel psykisk ohälsa, livschanser för barn och unga, våldsbejakande extremism och jämställdhet. Samtliga sådana förebyggande insatser har bäring på preventionsarbetet riktat mot barn och unga.

Huddinge kommun har vidare en uttalad prioritering om att arbeta för att vara en socialt hållbar kommun. För att nå målet med ett socialt hållbart samhälle är det preventiva arbetet en avgörande faktor då syftet med det preventiva arbetet är att förebygga oönskade händelser i framtiden.

Samverkan kring barn i behov av särskilt stöd (BUS)

BUS-överenskommelsen omfattar barn under 18 år som är i behov av särskilt stöd från skolan och/eller socialtjänsten samt från hälso- och sjukvården.

Överenskommelsen är ett avtal mellan kommunen och Region Stockholm som syftar till att tydliggöra ansvaret och att beskriva gemensamma utgångspunkter och samverkansstrukturer för att barn i behov av särskilt stöd ska få de insatser de behöver och har rätt till.

Operativa samverkansgruppen (OSG)

Samverkande aktörer är kommunen, lokalpolisområde Huddinge och Södertörns brandförsvärsförbund och regleras genom en samverkansöverenskommelse som gäller 2019–2020. Målet är minskad brottslighet och ökad trygghet i Huddinge kommun, och ett medel för att nå målet är samverkan.

Inom ramen för samverkansöverenskommelsen tar de medverkande parterna vartannat år fram en gemensam lokal lägesbild. Lägesbilden har ett antal prioriterade områden.

Parterna organiserar samverkan genom en gemensam styrgrupp för att långsiktigt planera, behandla, besluta och följa upp strategiska frågor som rör samverkansöverenskommelsen. Kommunen representeras av kanslidirektören, säkerhetschefen och direktörerna för samtliga fackförvaltningar. Styrgruppen sammanträder två gånger per år samt vid behov.

För det kontinuerliga arbetet finns en operativ samverkansgrupp (OSG) bestående av parternas samordnare. För kommunens del är det en av säkerhetskommunerna inom kommunstyrelsens förvaltning. I gruppen ingår även representanter från kommunens samtliga förvaltningar samt representanter från andra viktiga intressenter som t.ex. de kommunägda fastighetsbolagen. Samverkansgruppen träffas varje vecka.

Inom ramen för OSG etableras utifrån behov så kallade fokusgrupper.

Samverkan i Huddinge/Unga för orten

Samverkan i Huddinge är en ideell förening i vilken Huddinge kommun och ett antal fastighetsägare är medlemmar. I styrelsens företrädare i kommunen av kanslidirektören med säkerhetschefen som suppleant.

Föreningen identifierar och genomför trygghetsskapande åtgärder i olika geografiska områden i Huddinge bland annat genom feriepraktikverksamheten Unga för orten. Syftet är att göra områdena mer attraktiva att bo och verka i och vara en plattform för organiserad samverkan mellan den offentliga sektorn, näringslivet, akademier, civilsamhällets aktörer och invånarna inom Huddinge kommun.

Samordning i Flemingsberg

Inom ramen för Samkraft finansieras under 2020 en visstidsanställning av en operativ samordnare för att leda och samordna kommunens arbete i Flemingsberg. Samordnaren ska tillsammans med områdets olika aktörer bygga upp ett hållbart samhälle i Flemingsberg. Samordnaren för Flemingsberg är placerad på sektionen för trygghet och säkerhet på kommunstyrelsens förvaltning.

Social hållbarhet – Jämlig styrning, samordning mot segregation och ANDTS

Sektionen för projekt- och hållbarhet på kommunstyrelsens förvaltning samordnar arbetet med jämlig styrning och arbetet mot segregation. För jämlighetsarbetet finns en utvecklingsledare som utgör ett stöd i att sätta i gång en process, planera kompetensutveckling och hålla workshop kring frågor som rör jämlighet. Utvecklingsledaren finns också som stöd i att synliggöra jämlighet i verksamheternas verksamhetsplaner samt att formulera och välja mått som belyser ojämlikhet och stöd i att göra jämlighetanalyser.

Sedan 2018 genomför kommunen en satsning mot segregation med stöd av statliga medel fram till år 2020. Satsningen fokuserar på de tre huvudspåren bostadsplanering, tidiga och förebyggande insatser för barn och unga och språkutveckling i skolan. Den långsiktiga strategin för att minska segregation utgår från kommunens arbete med jämlik styrning. Arbetet mot segregation hålls ihop av en utvecklingsledare på kommunstyrelsens förvaltning.

Kommunstyrelsens förvaltning har tillsammans med socialförvaltningen det övergripande ansvaret för ANDTS som är en del av arbetet med folkhälsa. Målsättningarna är ett minskat bruk av tobak och alkohol samt ett samhälle fritt från narkotika och dopning.

Samverkansgrupp skolfrånvaro

Socialförvaltningen, barn- och ungdomspsykiatri och barn- och utbildningsförvaltningen bedriver en samverkan kring tidiga insatser för barn och unga som har en skolfrånvaro.

Sociala insatsgrupper (SIG)

Sociala insatsgrupper (SIG) i Huddinge startade som ett projekt finansierat av Samkraft, men är sedan flera år implementerat i linjeorganisationen inom socialförvaltningen.

SIG är en metod där olika verksamheter samverkar för att hjälpa och stötta ungdomar att lämna en kriminell livsstil. Arbetet med sociala insatsgrupper syftar till insatser för unga som riskerar att bli kriminella och som behöver stöd och hjälp för att bryta med kriminella nätverk och en kriminell livsstil.

Det är socialtjänsten som ansvarar för att andra myndigheter och aktörer görs delaktiga utifrån den unges behov. Det arbete och de insatser som görs för den unge ska ske inom ramen för de medverkandes ordinarie verksamhet.

Samordningen sker mellan berörda förvaltningar i kommunen och lokalpolisområde Huddinge. Det finns en styrgrupp för SIG med representanter från gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen, socialförvaltningen och lokalpolisområdet. Det finns även SIG-samordnare som är placerade på socialförvaltningen.

Uppdrag psykisk hälsa (UPH)

Sveriges kommuner och regioner (SKR) och staten har träffat en överenskommelse om insatser inom området psykisk hälsa för 2020. Överenskommelsen syftar bland annat till att hjälpa kommuner att utveckla särskilda vårdformer och effektiva målgruppsanpassade insatser som regeringen och SKR är överens om, för att förebygga psykisk ohälsa och öka tillgängligheten och kvaliteten i vården för de som redan har drabbats.

Uppdraget bygger på långsiktigt arbete med att stimulera insatser för att främja psykisk hälsa, tidigt möta psykisk ohälsa och ge effektiv vård och stöd till personer med allvarlig problematik.

Huddinge får del av det statsbidrag som delas ut till kommunerna för att arbeta med uppdrag psykisk hälsa (UPH). Socialtjänsten och gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen samverkar kring UPH.

Samordnande individuell plan (SIP)

SIP-gruppen samordnar insatser för barn och unga för att se till att dessa får rätt stöd och hjälp. En SIP-plan ska upprättas när den enskilde har behov av insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården, förutsatt att planen behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda och att den enskilde själv samtycker till planen.

Samordning inom kommunen sker främst mellan socialtjänsten, barn- och utbildningsförvaltningen och gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen. Samordning kan även ske med hälso- och sjukvård, polisen och andra aktörer, till exempel Försäkringskassan.

Övergång mellan skolformer

Samverkan mellan barn- och utbildningsförvaltningen, gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen för att barn och elever ges en trygg och bra övergång mellan och inom olika skolformer.

Utvecklingsprogram fullföljd utbildning

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen avser att delta i ”Utvecklingsprogram fullföljd utbildning” som initierats av Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Region Stockholm. Arbetet leds av SKR där tre till fyra kommuner deltar under samma process. Utvecklingsprogrammet innebär i korthet att en analys görs av kommunens utgångsläge på såväl huvudmannanivå som verksamhetsnivå. Analysen bygger på data som SKR tar fram för den enskilda kommunen. Data kompletteras med egna verksamhetsunderlag. Analysen ligger sedan till grund för identifiering av fördjupningsområden och påbörjande av utvecklingsinsatser. Arbetet sker med verksamhetsnära stöd från SKL och utgår från varje kommuns unika förutsättningar där politiker, förvaltningsledning, rektorer och skolpersonal aktivt deltar i förändringsarbetet.

I nuläget är det endast GAF som uttryckt intresse att delta. Dock är en förutsättning för deltagande att flera förvaltningar ansluter till programmet.

4.4 Övriga samverkansinsatser

Utöver dessa samverkansforum finns flera preventiva insatser, funktioner och verksamheter där flera förvaltningar samverkar. Dessa finns kartlagda och beskrivna i kommunens preventionskarta.²

5. Omvärldsbevakning

5.1 Västerås stad

Västerås stad har sedan flera år tillbaka ett så kallat förebyggarcentrum inom verksamhetsområde Fritid och förbyggande som är en del av kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen (KIFF).

Verksamheten för fritid och förbyggande verksamhet leds av en verksamhetschef. Därtill finns en strateg som arbetar direkt under verksamhetschefen.

²[https://insidan.huddinge.se/download/18.72c7192c170596e56961ca2/1582542913751/Prevention skarta%20%C3%B6ver%20insatser%20och%20resurser%20som%20finns%20inom%20Huddinge%20kommuns%20organisation%20eller%20geografiska%20omr%C3%A5de.pdf](https://insidan.huddinge.se/download/18.72c7192c170596e56961ca2/1582542913751/Prevention%20skarta%20%C3%B6ver%20insatser%20och%20resurser%20som%20finns%20inom%20Huddinge%20kommuns%20organisation%20eller%20geografiska%20omr%C3%A5de.pdf)

Följande enheter finns inom verksamhetsområde fritid och förbyggande:

- Fritid generation -
Fritidsgårdar, fritidsklubbar, mötesplatser för barn
- Fritid ungdom –
Fritidsgårdar/fritidsklubbar för ungdomar
- Familjecentrum –
Familjecentrum och familjerådgivning
- Förebyggarcentrum –
Samordning alkohol- och drogprevention, barnrättsfrågor, barnpiloter, funktionsnedsatta, ungdomsdialog, ”En kommun fri från våld”, trygghets- och brottsförbyggande, utvecklingsledare
- Övrigt –
Privata utförare, Föreningsdrivet, sommarkollo och tillfälliga projekt

Inom förebyggarcentrums verksamhet lägga särskilt fokus på barn, unga och personer med funktionsnedsättning och arbetet tar utgångspunkt i social hållbarhet. Förebyggarcentrum arbetar även områdesspecifikt med insatser riktade till enskilda geografiska områden i staden (jmf. Malmö stad).

Genom att samla nyckelverksamheter riktade mot barn och unga under samma verksamhetsområde finns goda möjligheter att samverka och arbeta preventivt. Mycket av det preventiva arbetet sker i samverkan med fritidsgårdarna/fritidsklubbarna och familjecentrum.

Förebyggarcentrums har utöver samverkan inom det egna verksamhetsområdet även samverkan med såväl den centrala förvaltningen som med andra fackförvaltningar. Dock är det strategiska och operativa arbetet förlagt till KIFF.

Intervju har genomförts med verksamhetschefen och strategen för verksamhetsområde fritid och förbyggande. De uppgav vid intervjun att de ser stora fördelar med att samla allt förebyggande arbete under en enhet. Att det är en egen enhet bidrar även till att ge fokus och att resurser kan avsättas för det preventiva arbetet, vilket de inte anser skulle vara möjligt i lika stor utsträckning om frågorna legat utspridda på övriga verksamheter. Genom att samla det förebyggande arbetet under en enhet säkerställs även att rätt kompetens finns för att arbeta med frågorna. De förespråkar även att ett förebyggarcentrum likt deras har mycket att vinna på att infogas under samma förvaltning som fritidsverksamheterna framför till exempel socialförvaltningen eller barn- och utbildningsförvaltning eller motsvarande, då sådana förvaltningar främst har i uppdrag att arbeta preventivt utifrån ett myndighetsutövande perspektiv.

5.2 Malmö stad

Malmö stads preventionsarbete utgår ifrån av kommunfullmäktige beslutad trygghets- och säkerhetspolicy samt samverkanöverenskommelse för trygg och säker stad. Samverkanöverenskommelsen har ingåtts mellan Malmö stad och Malmöpolisen och anger vad och hur det preventiva arbetet ska bedrivas. Samverkanöverenskommelsen bygger på tre ben:

- Förebyggande
- Samverkan i enlighet med lagstiftning
- Särskilda satsningar

Organisatoriskt finns en styrgrupp som styr och fördelar uppdrag för det preventiva arbetet. Styrningen och uppdragen baseras på aktuell lägesbild. Styrgruppen består av stadsdirektören, förvaltningsdirektörer, polisleddning och kommunikatörer. Styrgruppen kan även adjungera deltagare vid behov. Under styrgruppen finns även en referensgrupp med deltagare från försäkringskassan, kriminalvård och länsstyrelse.

Malmö stad har sedan en tid tillbaka lagt om sin strategi mot att arbete förebyggande istället för att hantera problem när uppkommit. I och med framtagandet av den nya strategin gjordes en omvärldsspaning för att hitta fungerande system för att arbeta preventivt. Detta utmynnade i att Malmö valde att arbeta utifrån det så kallade CTC-systemet (Communities that care). CTC-systemet kommer från USA där det visat sig leverera prevention av god kvalitet.

Vad är CTC?

CTC-systemet utgörs av sex beståndsdelar:

1. Forskning och vetenskap
2. Arbeta mot orsaker
3. Skräddarsy efter lokala behov
4. Välj rätt insats
5. Engagera lokalsamhället
6. Tillhörighet är nyckeln

I korthet erbjuder systemet hjälp att utveckla lokalsamhällen där fokus ligger på att behoven kartläggs och insatser görs utifrån lokala behov (till exempel enskilda stadsdelar). En viktig del i systemet är att alla insatser ska grundas på forskning och beprövad vetenskap. Viktigast är att fokusera på universell prevention för att främja och förebygga.

CTC i Malmö stad

Malmö stad införde CTC-systemet 2018 som ett pilotprojekt i stadsdelen Almgården. Efter pilotprojektet har fler stadsdelar börjat använda systemet och tanken är att hela Malmö stad ska använda systemet.

Arbetet leds av styrgruppen för trygghet och säkerhet. Under styrgruppen finns en referensgrupp bestående av akademier, räddningstjänst, fastighetsbolag, ideella föreningar med flera. Under styrgruppen finns även utvecklingsledare, en för varje fackförvaltning och stadsdel, som träffas varje vecka för informationsutbyte och samordning.

5.3 Örebro kommun

Sedan 2014 finns Partnerskap Örebro etablerat i kommunen.³ Partnerskap Örebros övergripande uppdrag är att genom samverkan förbättra livskvaliteten för medborgarna i socioekonomiskt utsatta områden. Det finns fem

³ Partnerskap Örebro har sitt ursprung från Partnerskap Vivalla som började 2011. Syftet var då att skapa bättre förutsättningar för barn och unga i Vivalla att nå målen i skolan och gå vidare till studier på gymnasiet, universitetsstudier eller arbete. Samarbetet bedrev då mellan de tre förvaltningarna Förskola/Skola, Kultur- och fritidsförvaltningen samt Socialförvaltningen.

partnerskapsområden; Vivalla, Baronbackarna, Varberga, Oxhagen och Brickebacken.

Målet är att arbeta för en bra utveckling för de boende i områdena genom att på lokal nivå samordna och förenkla för kommunala förvaltningar i nära samverkan med det civila samhället och övriga myndigheter, för att skapa en framtidstro hos medborgarna.

Partnerskapets fyra övergripande mål är följande:

1. Stärka förutsättningar för barn och unga att nå målen i skolan.
2. Stärka förutsättningar för en attraktiv och trygg stadsdel.
3. Stärka förutsättningar för medborgare kring utbildning, arbete och integration i det svenska samhället.
4. Stärka förutsättningarna för en meningsfull fritid.

Idag sker samordning mellan fem förvaltningar; förvaltning Förskola/Skola, kultur-och fritidsförvaltningen, socialförvaltningen, förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete och förvaltningen för sociala insatser.

Andra viktiga aktörer som Partnerskapet samordnar är fastighetsbolagen ÖBO, Västerporten och Futurum. Samordningen gäller också polisen, det lokala näringslivet, religiösa samfund samt civilsamhället. I Vivallas fall också Örebro Folkhögskola och Folkets hus.

Partnerskapets har en styrgrupp bestående av de kommunala förvaltningscheferna och verksamhetschefen för Partnerskap Örebro. Styrgruppen träffas var 5:e vecka.

Det finns därtill en verksamhetsnära ledningsgrupp. Gruppen träffas var 5:e vecka utifrån område under ledning av respektive platschef. Den består av enhetschefer från de kommunala förvaltningarna. Här finns också enhetschefer från fastighetsbolagen, polisen och i Vivallas fall Örebro Folkhögskola och Folkets hus.

På ledningsgrupperna tar representanterna upp frågor och ärenden från sin verksamhet. Platscheferna lyfter vid behov frågorna vidare till förvaltningscheferna i Partnerskapets styrgrupp och eventuellt respektive nämnd. Detta underlättar för tjänstemän och politik att ta beslut. På de verksamhetsnära ledningsgrupperna verkställs uppdrag från styrgruppen eller från politiken. Denna snabba och raka kommunikation i två led påskyndar processen vilket gynnar medborgarna i områdena.

Två gånger om året träffas samtliga enhetschefer från Partnerskapsområdena för gemensam fortbildning och kollegialt lärande.

I likhet med många andra kommuner har även Örebro ett etablerat samarbete med Polisen som åtminstone delvis handlar om preventionsarbete. Företrädare från kommunen och Polisen träffas varje vecka för att ta fram lokala lägesbilder som delas in efter kommunens olika områden.

Örebro kommun har sedan januari 2020 en ny förvaltningsorganisation med en nybildad enhet för stödjande och förebyggande arbete. Enheten för stödjande och förebyggande arbete är placerad på kommunstyrelsens förvaltning och samlar

centrala funktioner inom skolstöd, trygghetsarbete och socialtjänst. Dessa funktioner var tidigare utspridda i organisationen och detta har varit ett sätt att samla ihop det förebyggande arbetet på central nivå. På kommunstyrelsens förvaltning i Örebro finns även en strategisk planerare för folkhälsa och barnrätt som inte har organisatorisk tillhörighet i den nybildade enheten, utan för närvarande är placerad på samhällsutvecklingsavdelningen på kommunstyrelsens förvaltning. Ansvaret för ANDT-frågorna centralt inryms däremot i den nybildade enheten för stödjande och förebyggande arbete, då ansvaret sedan tidigare låg under trygghets- och säkerhetsenheten, som numera är en del i den nybildade enheten.

Partnerskap Örebro är för närvarande placerad under barn- och utbildningsförvaltningen, men planer finns för att föra över verksamheten till den nybildade enheten för stödjande och förebyggande arbete.

Den nya enheten är i uppstartsfasen och kan inte sägas ha hunnit formas mer i detalj än. Till stor del beror det på det uppkomna corona-utbrottet som tillfälligt tagit fokus från utvecklandet av den nya verksamheten.

5.4 Reflektioner omvärldsbevakning

Omvärldsbevakningen ger flera goda idéer om hur en kommun i Huddinges storlek kan organisera sin verksamhet kring det preventiva arbetet. Likväl är detta exempel på att det finns många olika sätt att organisera arbetet.

Det är viktigt att tänka på att olika kommuner kan ha olika förutsättningar och det kan finnas bakomliggande skäl till att en viss kommun har valt en viss typ av organisering. Det är därför inte självklart att en välfungerande organisation för prevention i en viss kommun skulle ge likvärdiga resultat i en annan kommun.

Gemensamt för de tre kommunerna är att de har ett tydligt fokus på preventionsarbete riktat mot barn och unga. Inriktningen är tydlig och det finns avsatta resurser för att bedriva ett preventivt arbete. Hur resurserna sedan är fördelade ser olika ut i de tre kommunerna.

Vad som även är tydligt i samtliga tre kommuner, men möjligen i olika grad, är att det finns tydligt uppsatta mål för preventionsarbetet som baseras på någon form av kartläggning och lägesbild som ger information om hur det de facto ser ut i den egna kommunen. I Malmö finns tydligt uttryckt att insatser som görs ska vara evidensbaserade. Målen gör det möjligt att följa upp de insatser som görs.

En annan gemensam nämnare är att samtliga tre kommuner har ett tydligt områdesbaserat angreppssätt för preventionsarbetet. Utgångspunkten är att olika områden har olika behov och förutsättningar som påverkar valet av insatser i det specifika området. Insatserna bedrivs förvaltningsövergripande genom samordning med relevanta aktörer såväl inom som utom kommunen egen organisation.

6. Sammanställning av intervjuer

Nedan redogörs för en sammanställning av insamlat material från genomförda intervjuer med styrgruppen för Samkraft samt SPG-gruppen och med representanter för miljö- och bygglovsförvaltningen.

6.1 Hur fungerar det samverkande preventionsarbetet riktat mot barn och unga idag?

Flera av de intervjuade påtalar att preventionsarbetet riktat mot barn och unga inte upplevs fungera optimalt i dagsläget. Det framkommer önskemål om att formerna för det samordnade preventionsarbetet kan och behöver förbättra i flera avseenden.

Flera konstaterar att mycket viktigt arbete inom preventionsområdet sker på flera olika håll men att det upplevs som splittrat och inte sammanhållet på ett sätt som skulle behövas. Flera påtalar att formerna för Samkraft behöver förändras och flera föreslås även att verksamheten, som den bedrivs i dagsläget, bör avvecklas.

Samkraft anses vara alltför inriktad mot att bedriva verksamhet genom projekt, vilket upplevs inte vara efterfrågat från verksamheterna. Bland annat konstateras att medel avsatta för projekt inte används till fullo och att det inkommer få projektansökningar.

I nuläget upplevs Samkraft och preventionsarbetet som något fränkopplat verksamheterna och anses vara betungande snarare än främjande för verksamheterna. Samkraftsteamerna anses vara mer av en belastning än något som tillför verksamheterna nytta.

En annan brist i nuläget är att samarbetet upplevs personberoende med avsaknad av kontinuitet, såväl på ledningsnivå som lägre ner i organisationen.

En annan synpunkt som varit framträdande är Samkrafts koppling till den nyinrättade SPG-gruppen. Flera upplever att det är otydligt hur de två grupperna förhåller sig till varandra organisatoriskt samt deras respektive ansvar och uppdrag. Vissa anser att rådande organisation skapar mer otydlighet än tydlighet.

En annan gränsdragningsproblematik som påtalas är till arbetet som bedrivs inom området trygghet och säkerhet och den operativa samverkansgruppen.

Flera av de intervjuade upplever att de deltar i väldigt många olika forum och möten som på olika sätt inbegriper preventionssamordning men som inte är samordnade och tydligt avgränsade sinsemellan. Vidare upplevs det betungande ur ett resursperspektiv att ha flera olika grupper med liknande uppdrag och representanter. Detta lyfts även som en möjlig orsak till att det varit svårt att bemanna SPG-gruppen.

I anslutning till detta framförs ändå positiva tillrop till arbetet med framtagandet av preventionspaketet och de verktygslådor som nu finns tillgängliga. Dock finns oro för att preventionspaketet som togs fram nu kommer att gå förlorat då SPG-gruppen inte är aktiv och det finns inte heller någon som aktivt ombesörjer verktygslådorna.

6.2 Anser du att det finns en väl fungerande organisation för styrning, rapportering, uppföljning etc.?

Det påtalas av flera av de intervjuade att det finns behov av tydligare styrning. Organiseringen som sådan råder det delade uppfattningar om huruvida den är lämpligt utformad. Dock konstateras av de flesta att det finns potential till förbättringar. Flera förespråkar snarare färre än fler möten.

Merparten av de intervjuade konstaterar att det är tydligt att organisationen brister vilket visar sig i ett lågt engagemang och deltagande i flera led, låg aktivitet i samkraftsteamerna (vissa team är inte ens aktiva), få projektansökningar med mera.

Avseende rapportering och uppföljning har inga tydliga synpunkter eller önskemål framkommit. Däremot har några intervjuade efterfrågat ett tydligt, sammanhållet styrdokument för det preventiva arbetet.

Flera av de intervjuade tar däremot upp att det behövs bättre kartläggning av rådande läge för gruppen barn och unga, för att få förståelse för vilka behov och insatser som behöver vidtas. Därtill behövs tydliga mål för arbetet, vilket en kartläggning kan hjälpa till att utstaka. Det kan även behöva göras prioriteringar för att tydligare fokusera och inrikta preventionsarbetet. Prioriteringar ska då grundas på vad som framkommer i kartläggningen, för att tillse att insatser är effektiva och sett till behoven som finns.

För kartläggningen har föreslagits att Huddinge kommun på nytt bör ansluta sig till den så kallade Stockholmsenkäten. Detta för få fram aktuell statistik över barn och unga, för att kunna jämföra inom kommunen och med andra kommuner i länet. En sådan enkät anses av några vara bättre än kommunens egna då den har nackdelen att den inte går att jämföra med andra kommuner.⁴

6.3 Olika former för samverkan/samordning inom preventionsarbetet som sker utanför Samkraft

Inom kommunen, såväl mellan förvaltningar och även med utomstående aktörer, finns olika samverkansformer för prevention riktat mot barn och unga. Se mer om detta under avsnitt 4.

Det finns något delade meningar kring vad som borde infogas i det kommunövergripande samordnade preventiva arbetet riktat mot barn och unga. Vissa samarbeten mellan förvaltningar och andra aktörer är väletablerade och välfungerande idag och löper på utanför Samkraft. Vissa är kritiska till att Samkraft, såsom det är organiserat idag, kan främja befintliga samarbeten.

Vidare anser flera att mer samordning kan behövas där det upplevs fungera mindre väl idag. Dock betonas att sådana former inte får innebära mer administration eller arbete för verksamheterna.

6.4 Tillgodoser gällande samverkanöverenskommelse behoven som finns avseende preventionsarbetet riktat mot barn och unga?

Flertalet av de intervjuade hade inga särskilda synpunkter på samverkansöverenskommelsen såsom den är utformad. Snarare betonar de intervjuade att det brister i själva genomförandet av samverkansöverenskommelsen snarare än hur dokumentet som sådant är utformat.

Några av de intervjuade ifrågasätter huruvida det är relevant att ha en separat överenskommelse för Samkraft när det ändå finns en mer övergripande

⁴ Stockholmsenkäten är en enkätundersökning med frågor som rör ungdomars alkohol- och drogvanor, brott och trygghet, skol- och fritidsvanor, psykiska hälsa, föräldrarrelationer med mera. Undersökningen genomförs vartannat år och riktar sig till elever som går i grundskolans årskurs 9 och gymnasiet år 2.

överenskommelse med bland annat lokalpolisområde Huddinge som rör samverkan mellan dessa aktörer.

6.5 Behov av ytterligare samverkansinsatser inom området prevention riktat mot barn och unga

Majoriteten av de intervjuade anser att samordningen bör bedrivas i en annan form är den som råder idag, där bättre och tydligare koordinering efterfrågas. De intervjuade betonar vikten av att det preventiva arbete som bedrivs behöver vara effektivt, samordnat och bygga på vetenskap och forskning.

Flera anser att medel som finns i budgeten för Samkraft skulle kunna användas på ett effektivare sätt för samordning. Främst finns tveksamheter i hur organisationen och strukturen för projektmedel är uppbyggd. Det har visat sig att det under senare år varit få som söker finansiering för projekt och att pengarna som finns avsatta för detta inte används i större utsträckning, trots att det finns ett behov av preventiva insatser för barn och unga.

Flera av de intervjuade efterfrågar någon form av samordnande funktion/-er som kan hålla ihop och överblicka preventionsarbetets alla olika delar. Samordnaren/-na föreslås arbeta kommunövergripande för att samordna insatser på områdesbasis (t.ex. områdena Flemingsberg och Vårby).

Inom området prevention konstaterar några att kommunen skulle behöva utveckla och förstärka resurserna för samordning avseende områdena ANDT, vålds- och suicidprevention.

6.6. Hur kan samverkan avseende preventionsarbetet riktat till barn och unga förbättras/utvecklas?

Merparten av de intervjuade vill att preventionsarbetet riktat mot barn och unga på ett bättre sätt inkorporeras i den ordinarie verksamheten. I dagsläget ses organisationen för Samkraft, däribland Samkraftsteamerna, mer som en belastning som kräver resurser och administration än något som tillför de egna verksamheterna något.

Det betonas att det preventiva arbetet för barn och unga behövs men skulle tjäna på att infogas i befintliga verksamheter. Detta skulle troligen även kunna minska personberoendet, resursbehovet och det bristande engagemanget. Detta gäller såväl på ledningsnivå som i samkraftsteamerna.

Flera av de intervjuade skulle gärna se en mer slimmad organisation för preventionsarbetet samtidigt som kvalitén upprätthålls. Bland annat lyfts förslag om mindre och färre grupperingar och färre möten samt tydligare ansvarsfördelning och rollbeskrivningar.

Istället för nuvarande struktur med att verksamheterna ska ansöka om projektmedel föreslås att medlen istället används i det löpande, ordinarie arbetet ute i verksamheterna.

Vidare föreslår några att det behövs en eller flera samordnare för preventionsarbetet som kan hålla ihop, överblicka och samordna behoven som finns inom kommunen.

Det föreslås ett omtag av preventionsarbetet riktat mot barn och unga med en ny organisation, struktur, tydligare mål och kartläggning. Med detta önskar flera att befintlig organisation för Samkraft avvecklas och att det preventiva arbetet mot barn och unga bedrivs i en form som är mer lättstyrd, mindre betungande för verksamheterna och som bättre svarar upp mot behoven.

Några av de intervjuade anser att samordningen av preventionsarbetet bör flyttas från kommunstyrelsens förvaltning till socialförvaltningen, med hänvisning till att de har bättre möjligheter att se behov, kartlägga och sätta in insatser.

7. Analys

7.1 Inledning

Inom kommunen finns många preventiva insatser och samordning sker inom en rad områden mellan flera förvaltningar såväl inom som utanför Samkraft. Efter genomförda intervjuer blir det dock tydligt att det upplevs finnas flera brister och en del kritik riktad mot hur det samordnade preventiva arbetet riktat mot barn och unga bedrivs i dagsläget. Analysen ämnar behandla de brister och problem som framkommit som i sin tur ligger till grund för rekommendationerna som presenteras i slutet av denna rapport.

7.2 Ny organisation för att minska personberoendet och öka hållbarheten

Under åren organisationen för Samkraft varit i gång har engagemanget, aktiviteten och deltagandet minskat succesivt, vilket resulterat i en haltande organisation. Några exempel som illustrera detta är minskad aktivitet i Samkraftsteamerna där vissa team är inaktiva och få projektansökningar. Även styrgruppens sammansättning har förändrats över tid. Att den relativt nyinrättade strategiska preventionsgruppen inte kunnat bemannas kan också ses som ett uttryck för en olust eller oförmåga att avsätta ytterligare resurser till samordningen av preventionsarbetet.

Det bristande engagemanget och den låga aktiviteten kan ses som ett konkret uttryck för att organisationen för Samkraft är för resurstung och inte på ett naturligt sätt är integrerad i ordinarie verksamhet, vilket även har lyfts av flera av de intervjuade. Därtill har några även identifierat ett personberoende som gjort organisationen för Samkraft sårbar.

Flera av de intervjuade anser att organisationen för det samordnade preventionsarbetet idag upplevs för tungstyrd med för många och stora grupperingar för den här typen av frågor, för många möten som ibland tar upp samma eller mycket liknande frågor och omständliga förfaranden för att genomföra insatser (för krångligt/betungande att ansöka om projektmedel, för mycket dokumentation etc.). Detta gäller generellt för hur det samordnade preventionsarbetet upplevs bedrivs inom kommunen, inte bara vad gäller Samkraft utan snarare att Samkraft utgör en del av en större kaka som sammantaget upplevs ge upphov till en tung organisation som det inte finns tid och resurser att prioritera framför andra åtaganden och linjeverksamheten.

Det är möjligt att personberoendet alltid har funnits, men blivit allt tydligare med tiden i och med att personer har slutat och övriga delar av kommunens verksamheter har genomgått förändringar där Samkrafts organisation inte i

tillräcklig utsträckning anpassats för nya behov och förutsättningar. En sådan organisering går att upprätthålla en tid genom att täcka upp, justera och tillfälligt anpassa, men blir ohållbar över en längre tid. Det blir då viktigt att kunna tänka om och tänka nytt och se till dagens förutsättningar och behov.

Det verkar råda konsensus om vikten och behovet av en välfungerande samordning av preventionsarbetet, men som på ett bättre sätt integreras i ordinarie linjeverksamheter. Därför bör det även i fortsättningen finnas behov av en kommunövergripande organisation för preventionsarbetet som involverar berörda förvaltningar i styrning, beslut, planering och koordinering för att samordna preventionsarbetet. Det är troligen vid detta som tyngdpunkten bör ligga, snarare än vid det mer operativa arbetet som idag bedrivs i Samkrafts projekt och team.

Samkraft är idag ett välkänt forum inom kommunen med en relativt lång historik. Vad avser den strategiska preventionsgruppen verkar den snarare vara okänd för en bredare krets då den aldrig riktigt kommit igång i praktiken. Vad dessa två grupperingar dock verkar ha gemensamt är att de i nuläget inte väcker några större positiva associationer. Med tanke på hur forumen har utvecklats, Samkraft sett över tid och SPG som inte införlivats så som det var tänkt, kan det snarare vara en nackdel än fördel att behålla dessa konstellationer så som de är uppbyggda och organiserade i dagsläget. Den nya organisationen för att samordna preventionsarbetet bör istället utgå ifrån hur kommunen är organiserad idag, så att samordningen på ett bättre sätt kan infogas i befintliga forum och verksamheter samt bedrivs utifrån dagens förutsättningar och behov.

Konklusion: Den nuvarande organisationen för att samordna preventionsarbetet bör omorganiseras för att bättre svara mot behov och förutsättningar som finns i dagsläget. För att öka engagemanget och minska personberoendet bör organisationen för att samordna preventionsarbetet slimmas ner och grupperingarnas storlek och antal begränsas i möjligaste mån utan att göra avkall på kvalitén i arbetet.

Prevention bedrivs i många delar av kommunens verksamheter och tangerar ofta andra strategiska områden eller verksamheter. Bättre integrering med övriga forum behövs för att undvika stuprör och dubbelarbete.

Lågt deltagande och bristande engagemang förekommer i flera led inom Samkraft och även i SPG. Forumen bör därför avvecklas så att det skapas utrymme för en ny organisation att växa fram för samordning av kommunens preventionsarbete.

Förslag till hur en ny organisation kan se ut redogörs för i kommande avsnitten 7.3–7.7.

7.3 Preventionsarbetets organisatoriska tillhörighet

Frågan om organisatorisk tillhörighet bör beaktas och belysas eftersom det kan ha vissa effekter på hur preventionsarbetet fungerar i praktiken och för hur organisationen kring samordningen kan och bör utformas för att passa in med övriga verksamheter.

I flera kommuner är samordningen av det preventiva arbetet riktat mot barn och unga förlagt vid en fackförvaltning, ofta vid en socialförvaltning eller motsvarande. Även andra fackförvaltningar kan ansvara för samordningen (se till

exempel ovan om Västerås stad), men detta förekommer mer sällan. Samordningen kan även förläggas centralt, såsom idag är fallet i Huddinge och i flera andra kommuner.

Viktigt är dock att se till hur den enskilda kommunen är organiserad. Det är inte självklart att det ena eller andra alternativet är att föredra givet hur andra kommuner valt att organisera sitt preventiva arbete riktat mot barn och unga. Det kan finnas historiska anledningar till att det ser ut som det gör i en viss kommun. Vid överväganden om vilken förvaltningen som bör anses bäst lämpad och mest relevant att ombesörja samordningen av preventionsarbetet blir det relevant att se hur befintlig organisation i övrigt är uppbyggd i kommunen.

Det finns här flera aspekter att ta hänsyn till, bland annat hur den politiska organisationen och styrningen ser ut, vilka frågor, avdelningar, funktioner etc. som finns på respektive förvaltning och förutsättningarna för att samordna arbetet mellan olika förvaltningar. Vidare behöver det finnas tillräckligt med resurser och lämplig plats inom förvaltningen att inhysa frågorna.

Dock vill här betonas att frågan om organisatorisk tillhörighet, även om den är relevant att ta upp i sammanhanget, inte bör ges onödigt stor vikt för hur välfungerande det samordnade preventionsarbetet blir i framtiden. Det viktiga borde vara att skapa en effektiv och hållbar struktur som kan implementeras oavsett var i organisationen frågorna hamnar. Då preventionsarbetet till stor del är av kommunövergripande karaktär, borde det viktiga vara att tillse att den förvaltning som ansvarar för samordningen av preventionsarbete inkluderar samtliga berörda förvaltningar på ett tillfredsställande sätt, oavsett vem som innehar huvudansvaret för samordningen.

Förvaltningarnas olika uppdrag

Vid överväganden om organisatorisk tillhörighet kan viss vägledning ges vid en granskning av förvaltningarnas/nämndernas olika uppdrag. Kommunstyrelsens uppdrag är att leda och samordna allt arbete inom kommunen medan en fackförvaltning/nämnd ansvarar för den löpande verksamheten inom kommunen. Enligt kommunstyrelsens reglemente finns ett utpräglat ansvar för att leda och samordna styrningen inom kommunen. Övriga förvaltningar ansvarar för sina respektive områden, antingen genom utpekande eller genom lagstiftning. För till exempel socialnämnden finns ett uppdrag att arbeta förebyggande och även ett uttryckt ansvar att samverka med övriga nämnder.

Med beaktande av ovan är det möjligt att samordningen av preventionsarbetet skulle kunna förläggas antingen på den centrala förvaltningen eller på en av fackförvaltningarna. Här kan också konstateras att utförande av mer operativ karaktär i första hand åligger fackförvaltningarna.

Fördelarna med att behålla nuvarande ordning, där ansvaret för samordningen ligger på kommunstyrelsens förvaltning, är att det där finns ett övergripande ansvar att samordna arbetet inom kommunen och det finns ofta goda förutsättningar att överblicka hela kommunens organisation och se till alla förvaltningars skilda behov med ett utifrån- och uppifrånperspektiv. Kommunstyrelsens förvaltning kan inte anses ha ett utpräglat uppdrag att själva genomdriva preventiva insatser på operativ nivå, vilket är en styrka då de kan

fokusera på mer strategiska frågor samtidigt som det kan vara en svaghet att det inte finns en direkt koppling eller närhet till verksamheterna som ska genomföra de preventiva insatserna som samordnas.

De fackförvaltningar som främst kan anses utföra samordnat preventivt arbete är socialförvaltningen, gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.

Sett till gällande reglementen och lagstiftning inom området kan socialförvaltningen anses vara den fackförvaltning som har det bredaste uppdraget att arbeta preventivt mot barn och unga och med ett ansvar att samverka med övriga förvaltningar. En styrka med att förlägga samordningsansvaret på socialförvaltningen skulle vara att de, givet deras uppdrag, har god insyn, kunskap och resurser för att organisera samordningen av preventionsarbete riktat mot barn och unga. Eftersom socialförvaltningen idag bedriver och är involverade i flera viktiga delar av det förebyggande arbetet på strategisk och operativ nivå, både själva och i samverkan med andra förvaltningar, finns flera argument som talar för att samordningen ska ligga där. Genom att försöka samla hela ledet av prevention på en och samma förvaltning finns förutsättningar för en bättre sammanhållen organisation med tydlig koppling mellan strategisk nivå och operativ nivå.

Den politiska organisationen

Det är relevant att beakta hur den politiska organisationen i Huddinge är uppbyggd och hur detta svarar mot underställda förvaltningar. Vid en förflyttning av ansvar och uppdrag för en fråga från en förvaltning till en annan innebär det i praktiken även att ansvaret i viss mån flyttas över till den politiska nämnd som fackförvaltningen lyder under. Politisk styrning och beslut kopplade till frågan bör då komma att bli en fråga på den politiska agendan för den nämnd som förvaltningen är underställd. Detta utesluter dock inte att frågorna kan behöva aktualiseras och beslut kan behöva fattas även på andra håll, till exempel av andra nämnder och deras råd eller beredningar som berörs.

Vid en eventuell förflyttning av samordningsansvaret bör detta säkerställas i de politiska leden så att det finns en politisk acceptans för en förflyttning av ansvar och att politiska beslut kan fattas på lämpligt ställe och nivå i organisationen. Till exempel kan beslut av kommunövergripande karaktär behöva förankras brett i den politiska organisationen så att de besluten sedan också kan implementeras brett.

Organisering för att inhysa och tillsätta resurser

För att kunna samordna preventionsarbetet behöver det finnas tillräckligt med resurser och lämplig plats inom förvaltningen att inhysa frågorna. Detta talar för att det bör vara en av de större förvaltningarna som ansvarar för samordningen av preventionsarbetet. Utöver det bör denna fråga ändå anses vara av mindre relevans då det torde finnas möjligheter för samtliga, åtminstone de större förvaltningarna, att ordna med inhysning på lämplig plats inom organisationen och att ordna med resurser. Resurser kan även tillföras via budgeten som finns för Samkraft samt genom förflyttning av befintliga resurser från den förvaltning som idag innehar samordningsansvaret till den som eventuellt skulle överta ansvaret.

En annan faktor som kanske inte bör styra valet men ändå är relevant är att det bör finnas en vilja och motivation från förvaltningens sida att ha hand om

samordningen. Några av de intervjuade har uttryckt önskemål om att samordningsansvaret borde flyttas till socialförvaltningen som även själva varit positiva till detta. Frågan om viljan bland övriga förvaltningar att inneha ansvaret har inte undersökts närmare i den här utvärderingen. Det är därför tänkbart att det finns andra förvaltningar som skulle vilja ha ett samordningsansvar men som inte fått möjlighet att uttrycka det här.

Konklusion: Det finns både för- och nackdelar med att förlägga ansvaret för samordningen av preventionsarbetet antingen centralt eller på en fackförvaltning.

Det finns fördelar med att organisera de strategiska frågorna på kommunstyrelsens förvaltning medan de delar som är av mer operativ karaktär med fördel bedrivs av fackförvaltningarna inom ramen för respektive ansvarsområde. Men för att försöka skapa en mer lättstyrd och sammanhållen organisation för preventionsarbetet finns mycket som talar för att den förvaltning som kan anses ha ett brett uppdrag att arbeta preventivt mot barn och unga i sina verksamheter även borde ansvara för samordningen och det strategiska arbetet.

Utredaren väljer här att presentera och belysa för- och nackdelarna och vad som bör beaktas avseende frågan om organisatorisk tillhörighet men utan att förespråka något av alternativen då båda kan ha sina styrkor och svagheter. Ingen rekommendation lämnas därför i detta avseende utan det lämnas öppet för mottagarna av denna rapport att reflektera över vilka argument som bör väga tyngst i denna fråga.

7.4 Tydligare styrning och ledning

I nuläget finns en gemensam styrgrupp för Samkraft och den strategiska preventionsgruppen. Styrgruppen består av förvaltningschefer och/eller verksamhetschefer från barn- och utbildningsförvaltningen, gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen, kanslidirektören och sektionschefen för projekt- och hållbarhet samt chefen för lokalpolisområde Huddinge.

Vid genomförda intervjuer har flera förespråkat en mer slimmad organisation med färre möten. Eftersom samordning och samordnande insatser mellan förvaltningar inbegriper beslut som påverkar flera verksamheter bör det fortsatt finnas ett forum i form av en styrgrupp som träffas kontinuerligt för att leda, styra, följa upp och besluta i sådana frågor. Det krävs då att styrgruppens representanter har mandat att fatta beslut om hur preventionsarbetet bedrivs inom den egna förvaltningen. Detta torde då vara i första hand vara förvaltningschefer. Styrgruppen bör ledas av den förvaltningsrepresentant där ansvaret för samordningen av preventionsarbetet har sin organisatoriska tillhörighet.

Ställföreträdare till styrgruppen bör kunna utses men de bör då ha/ges mandat att fatta beslut på samma sätt som den ordinarie förvaltningschefen har då de deltar i styrgruppen. Verksamhetschefer, strategiska funktioner och liknande bör ej ingå i styrgruppen då det lätt kan skapa en onödigt stor sammansättning. Vid behov kan dessa istället adjungeras eller bjudas in vid behov.

De verksamheter inom kommunen som primärt identifieras bedriva samordning inom preventionsområdet är barn- och utbildningsförvaltningen, gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och

socialförvaltningen, varför dessa förvaltningar föreslås ingå i styrgruppen genom representation av respektive förvaltningschef.

Kommunstyrelsens förvaltning har ett uppdrag att samordna, styra och stödja övriga förvaltningar och bör därför också ingå i styrgruppen. Sett till hur förvaltningen är organiserad kan det vara mer lämpligt att en biträdande kommundirektör eller den avdelningschef som ansvarar för de frågor som rör prevention skulle ingå i styrgruppen, istället för kommundirektören.

De intervjuade representanterna från miljö- och bygglovsförvaltningen (MBF) har inte själva angett något starkt önskemål om att inneha styrande eller ledande roller för preventionsarbetet riktat mot barn och unga. Sett till behov av samordning inom det givna området kan det förvisso finnas behov att involvera vissa enskilda delar inom MBF, till exempel områdena för tillsyn av alkohol och tobak samt utemiljöer, men sådant deltagande bör kunna genomföras på annat sätt vid behov, utan att de behöver ingå i styrgruppen.

I styrgruppen för Samkraft/SPG ingår idag chefen för lokalpolisområde Huddinge. Samverkan med lokalpolisområde Huddinge är viktigt för det samordnade preventionsarbetet riktat mot barn och unga inom kommunen. Det finns dock redan idag andra samverkansforum där kommunen och lokalpolisområde Huddinge ingår och samverkar. Att reglera och samordna arbetet mellan dessa parter genom olika samverkansöverenskommelser (som dessutom kan anses anknyta till varandra) kan anses överflödigt och bidra till mer otydlighet än tydlighet. Det bör därför övervägas att samverkan mellan dessa parter avseende samordning av preventionsarbetet riktat mot barn och unga skulle kunna regleras i de övergripande samverkansöverenskommelse som finns mellan kommunen, lokalpolisområde Huddinge och Södertörns brandförsvarsförbund och förverkligas inom ramen för det arbete som bedrivs i den operativa samverkansgruppen. Representation av lokalpolisområde Huddinge kan och bör då inbegripas i dessa forum istället för den styrgrupp som här förespråkas för samordningen av kommunens preventiva arbete, som då kan inrikta sig mot att samordna insatserna mellan kommunens förvaltningar.

Konklusion: En styrgrupp bör leda och styra samordningen av preventionsarbetet. Berörda förvaltningar föreslås vara representerade i styrgruppen och bör ha mandat att besluta om och genomdriva preventionsarbetet inom den egna verksamheten.

Det är en fördel om styrgruppens sammansättning begränsas till att vara ett forum för styrning och beslut i första hand som förslagsvis har fyra fasta möten per år.

Samverkan med lokalpolisområde Huddinge bör regleras och bedrivas genom andra befintliga forum som är etablerade mellan kommunen och lokalpolisområde Huddinge, såsom inom ramen för det arbete som bedrivs i den operativa samverkansgruppen.

7.5 Samordning och strategiskt preventionsarbete

En viktig del av det samordnade preventionsarbetet som idag verkar brista i flera fall är att det saknas välfungerande former för samverkan, samordning och strategiskt arbete. För närvarande finns utvecklingsledare och team för Samkraft och SPG underställd styrgruppen. Dock är gränsdragningen mellan dessa två

grupperingar, hur de skiljer sig åt och även hur de hänger ihop med varandra, inte tydlig idag. Då SPG inte varit bemannad sedan inrättandet kan den inte heller anses ha hunnit ta sin form och det är därför svårt att uttala sig om den strukturen kan tillgodose behoven som finns om den väl skulle komma igång.

Det kan finnas argument för att vilja separera preventionsarbetet riktat mot specifikt barn och unga till ett avskilt forum, för att ge ett tydligt fokus på de målgrupperna. Dock riskerar detta att skapa än mer otydlighet, då det ofta kan vara svårt att avskilja denna målgrupp från övrigt preventionsarbete. Många kopplingar och gemensamma nämnare finns avseende att arbete preventivt inom en kommun. Däremot kan man genom budgeten även fortsättningsvis öronmärka pengar för målgrupperna barn och unga, även om det strategiska arbetet och organisationen slås ihop.

Prevention innehåller många olika delar (ANDT, våld, kriminalitet, psykisk ohälsa etc.) och det är därför naturligt att arbetet och insatser bedrivs inom en rad olika verksamheter. Dock behöver dessa olika delar på ett tydligare och effektivare sätt samordnas. I nuläget upplevs preventionsarbetet, åtminstone där flera förvaltningar samverkar, inte alltid fungera optimalt med risk för att arbete bedrivs i så kallade stuprör, i brist på möjlighet att överblicka områdets olika delar.

Med beaktande av Huddinges storlek och den omfattande organisation som finns skulle det behövas en eller flera funktioner som kan hålla ihop och koordinera preventionsarbetet. Oklart är om detta skulle kunna rymmas inom ramen för SPG eller om sådana funktioner kan ersätta SPG/Samkraft i dessa avseenden för att arbeta kommunövergripande med preventionsarbetet.

I flera andra kommuner finns utpekade tjänstemän (en eller flera) som ansvarar för samordning av preventionsarbetet. De arbetar främst med att överblicka preventionsarbetet men även med att utbilda, informera och ge stöd till verksamheterna. De kan även utgöra länken mellan en styrgrupp och verksamheterna för att identifiera behov, avrapportera och ansvara för att mål implementeras i verksamheterna. Uppföljning och kartläggning är en annan del som en samordnare kan ansvara för.

Hur många samordnare som kan behövas och deras omfattning bör ses i relation till kommunens storlek och även ambitionerna som finns när det kommer till preventionsarbetet. Vid beaktande av den budget som idag finns för samordningen av preventionsarbetet borde det vara möjligt att avsätta en eller två tjänster för preventionssamordnare. Uppdraget som preventionssamordnare kan utgöra heltidstjänster eller delas upp på flera tjänstepersoner som utför uppdraget på deltid samtidigt som de innehar andra uppdrag.

Konklusion: Mot bakgrund av detta och i syfte att skapa en effektivare organisation för det samordnade preventionsarbetet föreslås det inrättas en eller flera funktioner som ansvarar för att samordna preventionsarbetet, både övergripande och riktat mot barn och unga. Den samordnande grupperingen bör utgöra länken mellan styrgruppen och verksamheterna för att hålla ihop, överblicka, koordinera och ta fram underlag/utreda/kartlägga preventionsarbetet i kommunen. De bör även kunna bidra till att stötta och utveckla verksamheterna i sitt preventionsarbete, sprida information om preventionsarbetet i organisationen,

kompetensutveckling och omvärldsbevakning (delta i nätverk, konferenser, utbildningar etc.). Samordnarna föreslås underställas styrgruppen med uppdrag att implementera beslut som fattas av styrgruppen. Preventionssamordaren/-na bör vara placerade på den förvaltning som ansvarar för samordningen av preventionsarbetet.

7.6 Kartläggning, mål och uppföljning

I kommunens Mål och budget 2020 är det särskilt prioriterat att långsiktigt minska behovet av akuta och mycket kostsamma sociala insatser genom att prioritera tidiga, främjande och förebyggande insatser.

Därtill finns andra styrsignaler som på olika sätt berör preventionsarbetet riktat mot barn och unga, till exempel inom utbildningsområdet och socialtjänstens område. Att det finns olika styrsignaler är i sig inte något uppseendeväckande då prevention kan sägas vara tvärovergripande och inbegriper många olika delar och områden. Dock kan många styrsignaler skapa otydlighet och vara svåra att förhålla sig till.

För att skapa bättre förutsättningar att sätta upp tydliga mål och bedriva ett effektivt preventionsarbete riktat mot barn och unga behövs kunskap om den aktuella och lokala situationen. Genom att regionalt eller lokalt kartlägga och analysera den lokala situationen samt möjliga orsaker och bidragande faktorer till denna situation får man ett underlag för val av insatser och uppföljning av valda interventioner.⁵

I Huddinge finns ett behov av att bättre kartlägga barn och ungas situation. Stockholmsenkäten har av vissa förespråkats eftersom den används av flera kommuner i länet vilket har fördelen att det går att jämföra hur Huddinge ligger till i förhållande till andra kommuner i länet.

I intervjuerna har vissa även framfört önskemål om att samla de strategiska preventionsfrågorna i ett samlat styrdokument. Med tanke på att det idag finns många olika styrsignaler i olika styrande dokument kan det bli svårt att försöka samla ihop dessa i ett sammanhållet dokument då många frågor tangerar andra områden. Dock bör mål sättas upp för preventionsarbetet, som då utgår ifrån och väger samman de övergripande målen som finns för kommunen. Detta borde konkretiseras i någon form av handlingsplan som tas fram på årlig basis som tydliggör hur arbetet ska bedrivas år för år. Handlingsplanen bör då ta beakta alla styrsignaler/mål som finns som rör preventionsområdet och koka ner i konkreta åtgärder som sedan kan följas upp årligen. Handlingsplanen blir även i förlängningen ett sätt att prioritera och avgränsa preventionsarbetet för en viss period. Det bör lämpligen vara styrgruppen som ansvarar för att ta fram en handlingsplan, vilket bör ske i dialog med de samordnande/strategiska funktionerna.

Det finns vissa svårigheter när det kommer till att följa upp mål och insatser avseende prevention. Resultatet och effekterna av ett gott preventionsarbete går

⁵ Vägledning finns från flera myndigheter för olika sakområden. Se t.ex.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/alkohol-narkotika-dopning-tobak-och-spel-andts/narkotika-och-halsofarliga-varor/forebyggande-arbete/hur-bedrivs-forebyggande-arbete/>

inte alltid kan visa på kort sikt utan kommer istället att framträda efter många år arbete. Därför bör såväl ett kortsiktigt som långsiktigt förhållningssätt anläggas vid framtagande av mål, val av insatser och uppföljning.

Konklusion: Genom att kartlägga barn och ungas situation kan mål, behov och insatser för preventionsarbetet utstakas. Det bör eftersträvas att kartläggningen går att jämföra med andra kommuner, till exempel inom länet. Målen som uppställs behöver sättas i relation till alla styrsignaler som finns på området och konkretiseras i en handlingsplan. Det är viktigt att målen kan följas upp såväl kortsiktigt som långsiktigt.

7.7 Något om områdes- och sakfrågebaserat preventionsarbete

Även om det kan anses ligga utanför ramen för denna utvärdering kommer ändå något kort belysas förslag på inriktningen för framtida preventionsarbete på övergripande nivå.

Då Huddinge är en relativt sett stor kommun sett till antalet invånare men även till ytan kan det antas troligt att det finns större eller mindre skillnader mellan olika områden.

Såväl Västerås som Malmö arbetar numera områdesbaserat. I enkla termer grundas tanken på att ett område utgår ifrån invånarnas upplevda tillhörighet till ett specifikt område, där val av insatser väljs utifrån områdets förutsättningar och behov. Samverkan sker med olika aktörer som är verksamma inom det specifika området.

Därtill inbegriper preventionsarbetet flera olika sakområden som samtliga är viktiga delar att arbeta med aktivt.

Med lärdomar från andra kommuner vill här förespråkas ett anläggande av såväl ett områdes- som sakfrågebaserat angreppssätt för att arbeta med prevention i stort och i synnerhet riktat mot barn och unga.

Detta kan i förlängningen ha bäring på hur preventionsarbetet organiseras inom kommunen och det påverkar utformningen av målen och valet av insatser. Vid kartläggning av rådande läge (se ovan) bör även indelning på geografiska områden vara av stor vikt.

Konklusion: Med inspiration från andra kommuner kan preventionsarbetet med fördel anlägga ett områdes- och sakfrågebaserat angreppssätt som kan vara vägledande vid utstakande av mål, val av insatser och prioriteringar i det fortsatta arbetet med att samordna preventionsarbetet i kommunen.

8. Slutsatser och rekommendationer

Denna utvärdering har syftat till att utreda kommunens samordnade preventionsarbete riktat mot barn och unga. Det insamlade materialet från genomförd kartläggning, omvärldsspaning, intervjuer med styrgruppen för Samkraft och den strategiska preventionsgruppen samt företrädare för miljö- och bygglovsförvaltningen har analyserats och presenterats ovan.

Sammantaget kan konstateras att den organisation som finns i nuläget för att samordna preventionsarbetet riktat mot barn och unga behöver förändras för att

bättre svara mot behoven som finns och för att kunna driva preventionsarbetet framåt.

Flera brister har framkommit och påtalats i denna utvärdering som bör tas omhand och åtgärdas för att skapa en mer tillfredsställande organisation för preventionsarbetet riktat mot barn och unga.

Utvärderingen har inspirerats av hur andra kommuner valt att organisera sitt preventionsarbete samtidigt som analysen gjorts med beaktande för hur Huddinge kommun är organiserat, för att kunna presentera förslag på förändringar som ska vara hållbara och effektiva för Huddinge kommun.

Rekommendationerna som presenteras nedan ämnar på olika sätt bidra till en tydligare styrning, bättre struktur, mindre personberoende/personaltung organisation som aktivt och målinriktat kan upprätthålla, utveckla och driva på samordningen av preventionsarbetet i Huddinge kommun.

Utifrån dessa slutsatser och genomförd analys lämnas följande rekommendationer för det samordnade preventionsarbetet riktat mot barn och unga i Huddinge kommun:

- Avvecklande av Samkraft

- **Mot bakgrund av vad som framkommit i denna utvärdering föreslås befintlig organisation för Samkraft avvecklas.** Det arbete som bedrivs idag inom ramen för Samkraft, däribland Samkraftsteamerna, bör istället inkorporeras i befintliga delar av kommunens linjeverksamheter och bedrivs inom ramen för dessa verksamheter.

- **Den nuvarande samverkansöverenskommelse som finns för Samkraft som ingåtts med lokalpolisområde Huddinge föreslås upphöra i samband med att Samkraft avvecklas.** Detta då det i och med avvecklandet inte längre finns en tydlig koppling mellan överenskommelsen och kommunens organisation. Dock behövs fortsatt samverkan med lokalpolisen avseende prevention riktat mot barn och unga, vilket föreslås förverkligas inom ramen för andra etablerade forum såsom den operativa samverkansgruppen eller andra forum. Regleringen för samverkan mellan dessa aktörer avseende förebyggande arbete riktat mot barn och unga kan behöva tydliggöras i den övergripande, generella samverkansöverenskommelse som finns mellan Huddinge kommun, lokalpolisen och räddningstjänsten.

- Ny organisation för att samordna preventionsarbetet riktat mot barn och unga

- **Ansvaret för det samordnade preventionsarbetet kan fortsatt ha sin organisatoriska tillhörighet centralt på kommunstyrelsens förvaltning, alternativt förflyttas till en av fackförvaltningarna.** Sett utifrån Huddinge kommuns befintliga organisation finns både för- och nackdelar med att det samordnade preventionsarbetet skulle vara förlagt på den centrala förvaltningen alternativt på en av fackförvaltningarna. Utvärderingen lämnar inte någon rekommendation eller tydlig ståndpunkt i frågan utan lämnar det öppet till mottagarna av denna rapport att reflektera över vilka argument som väger tyngst i frågan.

- Det samordnade preventionsarbetet föreslås ledas av en styrgrupp.

Styrgruppen ska ha till uppgift att leda kommunens arbete avseende det samordnade preventionsarbetet i kommunen, såväl vad gäller samordning mellan förvaltningar som med andra aktörer. Styrgruppens sammansättning bör begränsas till att vara ett forum för styrning och beslut i första hand. Representanterna i styrgruppen bör ha mandat att fatta beslut för den förvaltning som denne företräder och föreslås därför bestå av förvaltningschefer från barn- och utbildningsförvaltningen, gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen samt av en representant från kommunstyrelsens förvaltning. Styrgruppen bör ledas av den representant där preventionsarbetet har sin organisatoriska tillhörighet. Det bör finnas möjlighet att vid behov adjungera representanter till styrgruppen, till exempel verksamhetschefer eller liknande. Styrgruppen föreslås sammanträda fyra gånger per år för att bland annat fördela budgeten, fastställa en handlingsplan, följa upp verksamheterna och inhämta rapporter och underlag från verksamheterna via de strategiska/samordnande funktionerna.

- En eller två preventionssamordnare bör inrättas för att hålla ihop och samordna preventionsarbetet. Preventionssamordnaren/-na föreslås ansvara för att hålla ihop, samordna och överblicka preventionsarbetet i kommunen. Samordnaren underställs styrgruppen, arbetar för att införliva styrgruppens beslut i verksamheterna och utgör länken mellan styrgruppen och verksamheterna. Uppdraget som preventionssamordnare kan utgöra en eller flera heltidstjänster eller deltidstjänster.

- Budgeten för Samkraft bör fortsatt avsättas för att finansiera samordningen av preventionsarbetet riktat mot barn och unga. Även om all samordning av preventionsarbetet borde hållas ihop organisatoriskt bör budgeten för Samkraft även fortsättningsvis avsättas för att arbeta preventivt mot barn och unga, bland annat för att bekosta en till två strategiska tjänster som preventionssamordnare och för samordnade preventionsinsatser riktade mot barn och unga som genomförs i linjeverksamheterna.

- Övriga rekommendationer

- Preventionsarbetet behöver ytterligare kartläggas avseende barn och ungas situation för att utstaka mål, inriktning och fokus för preventionsarbetet som följs upp kortsiktigt och långsiktigt.

- Det samordnade preventionsarbetet riktat mot barn och unga föreslås anlägga ett (geografiskt) områdesbaserat angreppssätt som ser till behoven och förutsättningarna som finns i kommunens olika områden.

För att få en tydligare bild av rådande omständigheter kring barn och ungas behov av preventiva insatser föreslås att det görs en mer omfattande kartläggning. Kartläggningen bör göras för hela kommunen, återkommande över tid och bör vara möjlig att jämföra med andra kommuner, till exempel i länet och/eller som till sin karaktär uppvisar relevanta likheter med Huddinge. Resultatet av kartläggningen bör vara grunden för vilka mål, prioriteringar och insatser som väljs för preventionsarbetet riktat mot barn och unga. Utifrån en sådan kartläggning kan preventionsarbetet ges ett tydligare fokus anpassat utifrån reella behov som kan angripas utifrån ett områdesbaserat förhållningssätt.